

Phát huy giá trị di sản văn hóa Óc Eo tại An Giang trong phát triển du lịch liên tỉnh khu vực Nam Bộ

Promoting the value of Oc Eo cultural heritage in An Giang for the development of interprovincial tourism in the Southern Region

Đỗ Thị Ngọc Bích Tuyên Em

Trường Đại học Bình Dương, Bình Dương

E-mail: dtntem@bdu.edu.vn

Tóm tắt: Văn hóa Óc Eo là nền văn hóa với những nét độc đáo về kiến trúc, nghệ thuật và lịch sử, vừa là minh chứng cho một nền văn hóa cổ đại tiêu biểu, vừa góp phần tích cực vào sự phát triển của vùng Nam Bộ. Nền văn hóa này có sự trải rộng trên toàn vùng Nam Bộ của nước ta, trong đó An Giang được xem là tỉnh có mật độ hiện diện đậm đặc nhất. Với hơn 20 khu di chỉ khảo cổ, di tích lịch sử - văn hóa Óc Eo, nhất là Khu di tích Quốc gia đặc biệt Óc Eo – Ba Thê, An Giang đã và đang xây dựng chiến lược phát triển du lịch trong bối cảnh chung của vùng Nam Bộ để thúc đẩy giá trị văn hóa Óc Eo và phát triển kinh tế du lịch, tỉnh nên tập trung vào việc thiết lập chuỗi liên kết du lịch với các tỉnh Nam Bộ có cùng loại hình du lịch khảo cổ văn hóa Óc Eo, nhằm mở rộng trải nghiệm và nâng cao sức hấp dẫn của sản phẩm du lịch. Đây là một bước đi lâu dài cần có chiến lược, giải pháp phù hợp trên cơ sở phối hợp tổ chức nhất quán để hướng đến một nền du lịch bền vững ở các tỉnh Nam Bộ, góp phần nâng tầm vị thế của du lịch Việt Nam trên bản đồ du lịch thế giới.

Từ khóa: *An Giang; di sản; du lịch; Óc Eo; Nam Bộ; văn hóa.*

Abstract: Oc Eo Culture is a culture with unique features of architecture, art, and history, as evidence of a typical ancient culture and actively contributing to the development of the Southern region. This culture covers the entire Southern region of our country, in which An Giang is considered the province with the highest density. With more than 20 archaeological sites and historical - cultural relics of Oc Eo, especially the Oc Eo - Ba The National Special Relic Site, An Giang has been developing a tourism development strategy in the general context of the Southern region. To promote the cultural values of Oc Eo and develop tourism, the province should focus on establishing a tourism linkage chain with Southern provinces that have the same type of Oc Eo cultural archaeological tourism to enhance experiences and increase the attractiveness of tourism products. This is a long-term step that requires appropriate strategies and solutions based on concerted organization to move towards sustainable tourism in the Southern provinces, contributing to elevating the status of Vietnamese tourism on the world tourism map.

Keywords: *An Giang; culture; linkage chain; Oc Eo; Southern region; tourism*

1. Đặt vấn đề

Theo xu hướng phát triển của nước ta hiện nay, tỉnh An Giang tập trung khai thác tối đa tiềm năng của ngành Du lịch, hướng đến mục tiêu đưa Du lịch trở thành ngành kinh tế then chốt trong quá trình tăng trưởng kinh tế - xã hội của Tỉnh trong các giai đoạn sắp tới. Ngành Du lịch của An Giang ngày càng phát triển hòa vào xu thế chung của quốc gia

và quốc tế. Các hoạt động du lịch đang tập trung vào việc khai thác và phát huy tiềm năng của các di sản văn hóa truyền thống, trong đó văn hóa Óc Eo được xem như một giá trị cốt lõi để thúc đẩy ngành du lịch An Giang phát triển một cách bền vững và hiệu quả.

Trong hệ thống di sản ở Việt Nam, di sản văn hóa Óc Eo có vị trí rất đặc biệt, có nguồn gốc sâu xa từ lịch sử tiền sử và

sơ sử, quá trình khai phá vùng đất Nam Bộ trong mối quan hệ đa chiều với các nền văn hóa khác trong khu vực và thế giới. Đây là nguồn tài nguyên quan trọng để đầu tư nghiên cứu nhằm tạo ra những sản phẩm du lịch có giá trị và hiệu quả cao về kinh tế, phát triển văn hóa xã hội cho tỉnh An Giang, khu vực Nam Bộ và cả nước.

2. Di sản văn hóa Óc Eo – nguồn tài nguyên đặc biệt phục vụ phát triển du lịch

Vào đầu thế kỷ XX, trên cánh đồng Óc Eo - Ba Thê thuộc xã Vọng Thê, huyện Thoại Sơn, tỉnh An Giang, các cổ vật ban đầu của nền văn hóa Óc Eo đã được tìm thấy. Các di vật của văn hóa Óc Eo đã được phát hiện rất nhiều bởi các học giả nổi tiếng của Viện Viễn Đông Bác Cổ (EFEO) như G.Coedès, L.Malleret, H.Parmentier,... Đến năm 1944, L.Malleret và cộng sự nghiên cứu đã khai quật và phát hiện hàng trăm hiện vật tiêu biểu của nền văn minh Óc Eo đã từng tồn tại hàng ngàn năm trước với vai trò là “một thành thị cổ, một trung tâm thương mại quốc tế có trình độ phát triển kinh tế, văn hóa và giao lưu quốc tế vào hàng cao nhất thế giới trong 5-6 thế kỷ đầu công nguyên” [1]. Đặc điểm nổi bật của nền văn minh, văn hóa đó chính là sự ảnh hưởng sâu sắc nền văn hóa Bà la môn và Phật giáo, với kỹ thuật và nghệ thuật chế tác gốm, vàng, bạc,... đạt trình độ cao, đặc biệt khu cư trú ở đây mang phong cách vừa là một đô thị cổ vừa là một thương cảng đầu mối cho các hoạt động giao thương với nhiều nơi trên thế giới từ Đông Nam Á cổ cho đến Trung Quốc, Ấn Độ, Ba Tư và La Mã,... Các cuộc khai quật khảo cổ sau năm 1975 càng làm sáng tỏ và khẳng định các giá trị đặc sắc của văn hóa Óc Eo – một nền văn hóa tồn tại chủ yếu ở khu vực Nam Bộ.

Đô thị cổ Óc Eo sở hữu vị thế lý tưởng là cảng thị lớn nhất Đông Nam Á và thương cảng quốc tế bậc nhất, giúp đô thị này có tiềm năng trở thành trung tâm kinh tế và văn hóa lớn với hệ thống bao gồm “những điểm quần cư và đô thị, những trung tâm chính trị - tôn giáo và văn hóa. Óc Eo được biết đến nay là trung tâm quan trọng nhất của hệ thống miền Tây sông Hậu và cũng có thể nói là lớn nhất khu vực Đông Nam Á” [2]. Từ đây, nền văn hóa Óc Eo được truyền bá ra các nước lân cận nhờ vào tính sáng tạo và sức sống của nó, cùng với sức mạnh quân sự, kinh tế và chính trị của Vương quốc Phù Nam, tạo điều kiện thuận lợi cho sự mở rộng phạm vi ảnh hưởng của nền văn hóa này. Trong suốt 7 thế kỷ đầu Công nguyên, thật khó để tìm thấy một nền văn hóa có sự đồng nhất cao về niên đại và đặc tính văn hóa trên bình diện khu vực như văn hóa Óc Eo - một nền văn hóa tập trung ở khu vực Nam Bộ thời cổ. Điều này cho phép chúng ta xác định rằng nền văn hóa Óc Eo có những ảnh hưởng rộng lớn là cơ sở kiến tạo nên Vương quốc cổ Phù Nam ở Đông Nam Á từ thế kỷ I-VII và là mặt tiền của quá trình tiếp xúc và giao lưu thương mại giữa Phù Nam với các quốc gia và khu vực trên thế giới [3].

Óc Eo trở thành cảng thị quan trọng bậc nhất của Phù Nam trong quá trình tiếp xúc với bên ngoài. Không chỉ tập trung phát triển thương mại đường biển, Óc Eo cùng với Ba Thê đã trở thành một trung tâm sản xuất lớn và chắc chắn đã có sự hình thành của nhiều nghề thủ công quan trọng của vương quốc. Nhiều hiện vật trong văn hóa Óc Eo được chế tác với kỹ thuật tinh xảo, kết hợp hài hòa với nhiều thao tác kỹ thuật, nhiều họa tiết trang trí và trên nhiều chất liệu khác nhau như vàng, bạc, đồng, chì, thiếc, thạch anh, đá màu, kim cương, gỗ, đất

nung, thậm chí có cả thủy tinh nhiều màu,...[4]. Người ta cũng dễ dàng tìm thấy thành phẩm rất đa dạng đủ kích cỡ của ngành thủ công nghiệp, từ tượng thần, tượng phật, linh vật thờ cúng đến đồ trang sức, đồ gia dụng, vật liệu xây dựng với nhiều chất loại khác nhau từ vàng, bạc, đồng đến gỗ, gốm,... Những hiện vật ở Óc Eo - Ba Thê không những có một số lượng đồ sộ mà còn có những nét đặc trưng tiêu biểu cho cả nền văn hóa của Phù Nam. Các đặc điểm của sản phẩm thủ công trong văn hóa Phù Nam đều được biểu hiện qua những hiện vật được tìm thấy ở gò Óc Eo (ngày nay thuộc thị trấn Óc Eo, huyện Thoại Sơn, tỉnh An Giang), thế nên tên gọi Văn hóa Óc Eo cũng ra đời từ đó [5].

Di sản văn hóa Óc Eo – Ba Thê là kho tàng quý giá của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, góp phần vào di sản văn hóa nhân loại. Nó là nguồn tài nguyên du lịch quan trọng, góp phần kiến tạo nên các sản phẩm du lịch độc đáo cho tỉnh An Giang nói riêng và Việt Nam nói chung. Do đó, việc nghiên cứu, khai thác, phát huy giá trị của di sản khảo cổ Óc Eo thông qua xây dựng các sản phẩm du lịch là nhiệm vụ cấp thiết, mang lại nhiều giá trị thiết thực.

Hiện nay, các bảo tàng của các tỉnh ở khu vực Nam Bộ hiện đang lưu giữ và trưng bày một lượng lớn các di vật, cổ vật, tư liệu liên quan đến nền văn hóa Óc Eo, và được phân chia thành các khu vực chuyên đề khác nhau theo từng chủ đề. Dưới góc nhìn du lịch, đây là cơ sở rất quan trọng để thiết kế, thuyết minh các tour chuyên đề liên quan đến nền văn hóa này. Bên cạnh đó, các địa điểm từng là nơi khai quật khảo cổ Óc Eo trong quá khứ cũng cho thấy một sức hút lớn đối với du khách nên cũng có thể tổ chức thành các địa điểm du lịch hấp dẫn.

Các tỉnh, thành phố thuộc khu vực Nam Bộ (bao gồm An Giang) đã và đang từng bước xây dựng chiến lược khai thác du lịch văn hóa khảo cổ Óc Eo trong hệ thống tuyến, điểm của mình. Vấn đề chủ yếu là phải tạo ra những sản phẩm du lịch ổn định, có chất lượng và nhất là đảm bảo được các giá trị lịch sử - văn hóa của nền văn hóa Óc Eo không bị thay đổi. Do đó, vấn đề đầu tư đúng mức để phát triển các tuyến, điểm du lịch ở An Giang và các tỉnh Nam Bộ nói chung là công việc rất cần thiết thể hiện tính chất của những sản phẩm du lịch thật sự. Hệ thống các phòng chuyên đề về văn hóa du lịch Óc Eo ở các bảo tàng cần được trùng tu, bảo trì tốt hơn về cả hình thức và nội dung trình bày, bên cạnh việc tăng cường các phương pháp giới thiệu, quảng bá hình ảnh (quảng cáo, thuyết minh, phim ảnh, catalogue,...) [6]. Cần tạo ra những điểm nhấn hay trọng điểm du lịch trong hệ thống các điểm khai quật khảo cổ Óc Eo để tăng cường đầu tư trở thành các địa điểm tham quan du lịch thuận lợi nhất.

Tất cả việc xây dựng sản phẩm du lịch phải mang tính căn cơ, bài bản, dựa trên nền tảng lý thuyết khoa học đã được kiểm chứng thực tiễn trong điều kiện cụ thể của mỗi địa phương. Đồng thời, việc thiết kế cũng cần dựa vào nguyên tắc “sản phẩm du lịch là tập hợp các dịch vụ cần thiết để thỏa mãn nhu cầu của du khách trong chuyến đi du lịch” [7].

Từ những nguồn tài nguyên quý giá của di tích văn hóa khảo cổ Óc Eo, người làm công tác du lịch cần đặt ra vấn đề từ công tác trưng bày, thiết kế cho tới nội dung thuyết minh của các chủ thể phát triển du lịch với tư cách là những sản phẩm du lịch đòi hỏi cần phải chú ý tới những mục tiêu, yêu cầu về

giáo dục truyền thống lịch sử và giáo dục văn hóa. [6].

Giá trị đặc biệt của di sản văn hóa khảo cổ Óc Eo sẽ trở thành nguồn lực du lịch quan trọng cho An Giang và vùng Nam Bộ, tạo nền tảng cho việc phát triển các sản phẩm du lịch văn hóa đặc sắc. Điều này không chỉ thúc đẩy sự phát triển kinh tế địa phương và quốc gia mà còn nâng tầm du lịch Việt Nam trên trường quốc tế, góp phần quảng bá hình ảnh nước ta với bạn bè thế giới [8].

3. Định hướng giải pháp phát triển du lịch An Giang trong phát triển du lịch liên tỉnh khu vực Nam Bộ gắn với liên kết chuỗi giá trị văn hóa Óc Eo

Với tiềm năng và nguồn tài nguyên du lịch quý giá từ các giá trị văn hóa khảo cổ Óc Eo, tỉnh An Giang nếu không xây dựng chiến lược liên kết để phát triển du lịch, thì các nguồn tài nguyên sẽ bị khai thác đến cạn kiệt và trở nên hoang tàn. Thực tế chứng minh rằng, sự liên kết giữa các địa phương có điểm du lịch là một trong những giải pháp hữu hiệu giúp phát triển du lịch bền vững, tiết kiệm và hiệu quả. Bởi lẽ, ranh giới du lịch giữa các địa phương đã không còn tồn tại, thay vào đó là một điểm đến chung thống nhất, đa dạng về sản phẩm dựa trên lợi thế riêng biệt của từng địa phương.

Sự liên kết du lịch có hệ thống không chỉ đa dạng hóa trải nghiệm, tạo nên hành trình phong phú cho du khách, nhất là khách quốc tế, mà còn tối ưu hóa tiềm năng du lịch tại các địa phương. Điều này tạo nên dấu ấn riêng biệt trong chiến lược cạnh tranh, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế cho ngành công nghiệp mũi nhọn này. Từ đó cho thấy, việc liên kết du lịch của các địa phương có nguồn tài nguyên du lịch văn hóa khảo cổ Óc Eo ở Nam Bộ là một tất yếu khách quan để hướng đến mục tiêu phát triển bền

vững cho ngành du lịch của từng địa phương nói riêng và Việt Nam nói chung.

Các địa phương bao gồm Đồng Nai, Thành phố Hồ Chí Minh, Long An, Tiền Giang, Đồng Tháp, Cần Thơ, Kiên Giang, Trà Vinh,... và An Giang cần có sự liên kết du lịch với nhau vì đều có tài nguyên du lịch văn hóa Óc Eo phong phú, có nhiều điểm tương đồng về văn hóa, địa lý, tạo ra lợi thế để bổ sung, trở thành điểm đến hấp dẫn khách du lịch. Để phát triển ngành du lịch, mỗi địa phương cần xác định lợi thế du lịch riêng của mình, từ đó hình thành nên sự liên kết du lịch giữa các tỉnh. Đây chính là bước đột phá giúp hạn chế sự trùng lặp, tăng tính hấp dẫn của các tuyến, tour du lịch, đồng thời tránh lãng phí khi đầu tư đại trà, không có trọng tâm, trọng điểm.

Với mục tiêu phát triển du lịch chiến lược, các nhà quản lý du lịch của An Giang và các địa phương liên quan cần họp bàn thành lập Ban chỉ đạo phát triển du lịch cấp vùng. Ban chỉ đạo này sẽ điều hành hoạt động du lịch chung, hướng tới mục tiêu xây dựng một chuỗi liên kết du lịch thống nhất giữa các địa phương với nền tảng là hệ thống di tích lịch sử - văn hóa Óc Eo, bao gồm: di tích Nền Chùa (Kiên Giang), Óc Eo - Ba Thê, Đá Nổi (An Giang), Gò Tháp (Đồng Tháp), Cây Gáo (Đồng Nai), Lưu Cù (Trà Vinh), Bình Tả - Gò Xoài (Long An), Gò Thành (Tiền Giang), Phụng Sơn Tự-Chùa Gò (TP.HCM),... Quản lý xây dựng chuỗi liên kết du lịch cũng cần chú ý đến việc hợp tác quảng bá, xúc tiến du lịch chung giúp cho các địa phương tối ưu chi phí, tăng cường hiệu quả trong việc thu hút du khách, đồng thời tạo ra sản phẩm du lịch mang tính liên vùng, giúp du khách có được trải nghiệm trọn vẹn và đa dạng. Sự hợp

tác chặt chẽ và hiệu quả trong cả hai lĩnh vực xúc tiến du lịch và xây dựng chính sách hướng đến quản lý, phát triển nguồn lực và sản phẩm du lịch sẽ góp phần từng bước định vị thương hiệu du lịch văn hóa khảo cổ Óc Eo ở các địa phương Nam Bộ với đa dạng các sản phẩm cùng dịch vụ chất lượng cao.

Trong quá trình hợp tác phát triển du lịch, các địa phương nên tập trung nghiên cứu phân chia thị trường du lịch theo nhóm tuổi, mức thu nhập và nhu cầu khác nhau của khách du lịch trong nước và quốc tế. Đồng thời, cần xác định lại thị trường khách du lịch, các sản phẩm du lịch phù hợp và hướng đến sự chuyên nghiệp, bài bản để thu hút nhiều du khách hơn.

Để nâng cao tính chuyên nghiệp và đa dạng hóa chuỗi liên kết du lịch, các tỉnh Nam Bộ cần xây dựng kế hoạch định hướng liên kết phát triển du lịch. Kế hoạch này sẽ tập trung vào việc phát huy tính liên kết trong các hoạt động quảng bá du lịch chung, từng bước xây dựng thương hiệu du lịch của từng địa phương, định vị vùng Nam Bộ như một điểm đến giá trị và hấp dẫn tại Việt Nam.

Các bên liên quan cần thống nhất triển khai chiến lược quản lý và phát triển du lịch, thiết lập và cập nhật cơ sở dữ liệu toàn diện về các điểm đến trong chuỗi liên kết vùng. Cơ sở dữ liệu này sẽ cung cấp thông tin phục vụ cho công tác tham mưu chung của Ban Chỉ đạo Phát triển Du lịch, hỗ trợ lập kế hoạch và triển khai chính sách liên kết vùng. Hoạt động thanh tra sẽ được thực hiện để nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch, đảm bảo các dịch vụ lễ hành, vận chuyển, hướng dẫn đáp ứng tiêu chuẩn, góp phần tạo dựng môi trường kinh doanh lành mạnh cho ngành du lịch.

Song song đó, cần phải phát triển sản phẩm du lịch để phát huy hết tiềm năng, nguồn tài nguyên du lịch từ các di sản khảo cổ văn hóa Óc Eo với nhiều chủ đề chủ điểm có trọng tâm, trọng điểm trên cơ sở luân phiên giữa các địa phương để phát huy quảng bá thế mạnh của từng địa điểm trong chuỗi giá trị chung. Phát triển sản phẩm du lịch phải được tiến hành trên cơ sở có trách nhiệm và phát triển bền vững; đồng thời gắn với sự mở rộng danh mục các hoạt động và điểm tham quan du lịch để đáp ứng sở thích và nhu cầu khác nhau của du khách.

Đối với việc phát triển nguồn nhân lực cần tổ chức các khóa đào tạo tiếng nước ngoài như Anh, Nhật, Trung, Hàn tại các địa phương với mục đích nâng cao chất lượng dịch vụ phục vụ khách nước ngoài; Tổ chức hội thảo xúc tiến hợp tác quốc tế trong đào tạo du lịch tại địa phương góp phần nâng cao chất lượng đào tạo về du lịch trong vùng, tăng cường công tác nghiên cứu, tham vấn mô hình phát triển du lịch khảo cổ của các nước, các địa phương khác đang hoạt động hiệu quả.

Bên cạnh những vấn đề nêu trên, để tiến tới hợp tác, liên kết phát triển du lịch giữa An Giang với các địa phương đạt được hiệu quả cao, chuyên nghiệp và bài bản, cần chú trọng tăng cường các giải pháp đồng bộ, tổng thể sau:

Thứ nhất, các địa phương nên tạo ra các chính sách khuyến khích nhằm thu hút các doanh nghiệp lễ hành phát triển các tour du lịch mới mang tính đột phá để lôi kéo khách du lịch quốc tế. Các bên liên quan cần phối hợp tạo điều kiện thuận lợi để các hãng lễ hành nghiên cứu và xây dựng các sản phẩm du lịch độc đáo, có đặc điểm riêng nhằm nâng cao sức cạnh tranh cho chuỗi liên kết du lịch của các địa phương. Cần tập trung tăng cường đầu tư vào các tuyến đường

kết nối giữa các điểm du lịch chính của các địa phương với các điểm du lịch chính của cả vùng để tạo nên những chương trình du lịch liên vùng hấp dẫn và phong phú.

Thứ hai, các tỉnh kết hợp nghiên cứu xây dựng thương hiệu và các sản phẩm du lịch thể hiện nét văn hóa riêng của từng vùng, từng địa phương. Đây là vấn đề khó đòi hỏi có sự chung tay giải quyết vì các sản phẩm du lịch về văn hóa khảo cổ Óc Eo giữa các địa phương có nhiều sự tương đồng. Các tỉnh thành trong liên kết vùng cần xác định được lợi thế riêng của mình, từ đó phát triển những sản phẩm riêng biệt, nhằm khai thác tối đa tiềm năng và thế mạnh của liên kết vùng.

Thứ ba, để tăng cường sự gắn kết giữa các vùng, điều quan trọng là phải tập trung vào hoạt động quảng bá và xúc tiến du lịch. Thông qua việc hợp tác quảng bá, các tỉnh có thể tạo ra hiệu quả trong công tác quảng bá, xúc tiến và tiết kiệm chi phí. Đối với khách du lịch quốc tế, việc hợp tác chặt chẽ để quảng bá hình ảnh điểm đến chung cho cả khu vực là rất cần thiết. Các ấn phẩm và tài liệu có thể được cung cấp cho khách hàng qua các kênh như cơ quan đại diện ngoại giao, hãng hàng không và các doanh nghiệp du lịch. Việc tổ chức các chuyến khảo sát cho báo chí trong nước và quốc tế cũng là một cách để lan truyền thông tin về du lịch trên Internet và các phương tiện thông tin đại chúng.

Thứ tư, tìm kiếm và huy động vốn đầu tư để phát triển cơ sở hạ tầng toàn diện, góp phần hỗ trợ sự phát triển kinh tế - xã hội trong đó có ngành du lịch. Đưa ra các chính sách khuyến khích doanh nghiệp tạo ra một mạng lưới liên kết giữa các vùng du lịch, tạo điều kiện cho du khách dễ dàng di chuyển và trải nghiệm nhiều điểm đến khác nhau,

chuyển hóa theo hướng tối ưu từ “điểm du lịch” thành “vùng du lịch”. Các địa phương có thể mở rộng nguồn vốn đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng và phát triển kinh tế-xã hội thông qua việc đẩy mạnh thu hút nguồn vốn xã hội hóa. Các nguồn vốn này bao gồm: vốn hợp tác công tư (PPP), vốn tư nhân, vốn ODA và vốn trái phiếu chính quyền địa phương.

Thứ năm, để phát triển du lịch địa phương hiệu quả, cần tập trung xây dựng một quy hoạch phát triển toàn diện. Quá trình này cần dựa trên sự trao đổi kinh nghiệm và việc thực hiện quy hoạch chung ở các vùng giáp ranh, cũng như tham khảo quy hoạch tổng thể và quy hoạch chi tiết của các tuyến, điểm du lịch trọng yếu. Sau khi hoàn thành quy hoạch, phải quản lý chặt chẽ, tránh tình trạng chiếm đất, đầu tư tràn lan. Điều này có thể phá vỡ quy hoạch và gây ảnh hưởng xấu đến việc thu hút đầu tư vào du lịch.

Thứ sáu, đầu tư có trọng điểm vào việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực du lịch, đặc biệt là nguồn nhân lực chất lượng cao. Xây dựng các chương trình đào tạo phù hợp với đặc điểm của từng khu vực, đáp ứng nhu cầu thực tế của ngành du lịch. Tăng cường hợp tác giữa các trường đào tạo và doanh nghiệp du lịch để tạo điều kiện cho người học tiếp cận với kiến thức thực tiễn, nâng cao tay nghề. Đổi mới nội dung và phương pháp đào tạo, chú trọng đào tạo các kỹ năng mềm và kiến thức chuyên sâu về du lịch. Xây dựng chính sách ưu đãi, khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư vào đào tạo nhân lực du lịch. Tạo điều kiện cho người lao động trong ngành du lịch được đào tạo nâng cao trình độ, cập nhật kiến thức mới về lịch sử Phù Nam, văn hóa Óc Eo,...

Thứ bảy, phối hợp và chia sẻ kinh nghiệm trong bảo vệ môi trường tại các điểm du lịch, đảm bảo việc phát triển bền vững, ngăn chặn các hoạt động của con người làm ảnh hưởng đến tài nguyên thiên nhiên, bảo tồn di sản thiên nhiên và văn hóa tránh thương mại hóa và sử dụng sai mục đích trong việc đầu tư phát triển du lịch, đặc biệt là trong bảo vệ môi trường và cảnh quan thiên nhiên và nhất là hết sức chú ý đến các giá trị lịch sử - văn hóa Óc Eo. Thực hiện khai thác song song với việc bảo vệ nghiêm ngặt tài nguyên du lịch và môi trường tự nhiên thông qua hệ thống văn bản quy phạm pháp luật cùng các cơ chế quản lý hiệu quả. Tích cực thanh tra, kiểm tra và đưa ra biện pháp xử lý nghiêm minh đối với các cá nhân hoặc tổ chức kinh doanh du lịch, các dịch vụ du lịch vi phạm các quy định về vệ sinh và môi trường. Nâng cao ý thức cho cộng đồng dân cư hoạt động trong lĩnh vực kinh doanh du lịch, dịch vụ phục vụ khách du lịch, bao gồm cả việc niêm yết giá và bán đúng giá niêm yết, đồng thời ngăn chặn mọi hành vi nâng giá bất hợp lý, “chặt chém”, lừa gạt du khách, đảm bảo vấn đề an ninh, trật tự.

4. Kết luận

Văn hóa Óc Eo được xem là cội nguồn văn hóa của các dân tộc trên vùng đất Nam Bộ với hàng ngàn năm lịch sử. Phát huy các giá trị văn hóa Óc Eo trên địa bàn An Giang nói riêng và Nam Bộ nói chung là vấn đề mang nhiều ý nghĩa không những về mặt lịch sử - văn hóa, kinh tế mà còn có ý nghĩa chính trị vô cùng to lớn trong việc giáo dục quần chúng về các giá trị cốt lõi tạo nên sự đa dạng và bản sắc các dân tộc Việt Nam. Du lịch trở thành một chìa khóa để An Giang và các tỉnh Nam Bộ đạt được những mục tiêu và giá trị nêu trên. Phát triển du lịch dựa trên căn bản của nền

văn hóa khảo cổ Óc Eo trong xu thế hội nhập là hướng đi tất yếu thúc đẩy các địa phương Nam Bộ trong đó có An Giang phải liên kết nhau trong một chuỗi đề cùng phát triển, từng bước quảng bá giá trị, văn hóa Óc Eo Nam Bộ đến các khu vực trong và ngoài nước, góp phần phát triển kinh tế, xã hội - văn hóa của cư dân địa phương.

Để đảm bảo sự thống nhất trong quá trình hình thành các tuyến du lịch liên tỉnh giữa An Giang với các tỉnh trong khu vực Nam Bộ, vai trò của cơ quan Nhà nước quản lý du lịch đặc biệt quan trọng. Cơ quan này vừa định hướng, vừa điều phối mối quan hệ lợi ích giữa các đơn vị cung cấp dịch vụ. Nhiệm vụ điều phối của Nhà nước tập trung vào việc thay đổi tư duy và nhận thức của các nhà cung cấp dịch vụ du lịch, thúc đẩy họ chuyển từ cách phục vụ cục bộ, nhỏ lẻ sang cách làm chuyên nghiệp, đánh giá đúng tâm lý khách hàng để đáp ứng tốt nhất nhu cầu của họ. Mục tiêu chung của quá trình này là khai thác tối đa lợi ích từ sự đa dạng trong nhu cầu hưởng thụ của du khách. Bên cạnh đó, cơ quan quản lý cần tăng cường công tác giám sát để tạo môi trường lành mạnh cho các bên tham gia vào chuỗi du lịch. Nhiệm vụ quan trọng nhất của cơ quan quản lý là đề xuất các chuỗi chương trình phù hợp với xu hướng thị hiếu của khách hàng, tạo cơ sở để xây dựng mối liên kết dịch vụ và kiến tạo mối liên kết du lịch bền vững, trong đó, các doanh nghiệp cùng nhau chia sẻ lợi ích và hướng đến sự phát triển lâu dài.

Tài liệu tham khảo

- [1] Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam, “Văn hóa Ốc Eo & Vương quốc Phù Nam”, *Kỷ yếu Hội thảo khoa học nhân 60 năm phát hiện văn hóa Ốc Eo (1944-2004)*. Hà Nội: Nhà xuất bản Thế giới, 2008.
- [2] Lương Ninh, *Vương quốc Phù Nam, Lịch sử và văn hóa*. Hà Nội: Nhà xuất bản Văn hóa Thông tin, 2005.
- [3] Đào Linh Côn, “Một số di chỉ tiêu biểu Văn hóa Ốc Eo trên đất Nam bộ”, *Văn hóa Ốc Eo và Vương quốc Phù Nam: Kỷ yếu hội thảo khoa học nhân 60 năm phát hiện văn hóa Ốc Eo (1994 - 2004)*, Hà Nội: Nhà xuất bản Thế giới, 2008.
- [4] Lê Xuân Diệm, Đào Linh Côn, Võ Sỹ Khải, *Văn hóa Ốc Eo những khám phá mới*. Hà Nội: Nhà xuất bản Khoa học xã hội, 1995.
- [5] Đào Linh Côn, *Di sản văn hóa Ốc Eo – Ba Thế tỉnh An Giang*. Hà Nội: Nhà xuất bản Văn hóa Dân tộc, 2016.
- [6] Bùi Quốc Thắng, “Di sản văn hóa khảo cổ Ốc Eo từ tài nguyên đến sản phẩm du lịch – Trường hợp An Giang”, *Kỷ yếu Hội thảo khoa học: “Giá trị của di sản văn hóa Ốc Eo - An Giang trong tiến trình phát triển kinh tế xã hội”, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh – BQL Di tích Văn hóa Ốc Eo – An Giang*. 2016.
- [7] Quốc hội, *Luật Du lịch*. 2017.
- [8] Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh An Giang, *Chương trình hành động số 09-CTr/TU ngày 05/12/2016 về phát triển nguồn nhân lực phục vụ phát triển các ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh giai đoạn 2016 - 2020 và định hướng đến năm 2025*. 2016.

Ngày nhận bài: 9/9/2023

Ngày hoàn thành sửa bài: 25/3/2024

Ngày chấp nhận đăng: 26/3/2024